

Esitys Vantaan kaupungille joukkoliikenteen pienkohteiden rakentamisesta vuodelle 2021 / Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä

VD/2433/02.08.00.00/2020

HW/JS

HSL Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä esittää Vantaan kaupungille toteutettavaksi seuraavat joukkoliikenteen rakentamishankkeet vuonna 2021. Esitykset perustuvat HSL:n liikennöintisuunnitelmaan 2020–2021, Lahdenväylän linjastosuunnitelmaan, Hämeenlinnanväylän ja Vihdintien linjastosuunnitelman luonnokseen, Kuha-hankkeisiin ja Solmu-projektin kehittämisohjelmaan sekä sähköbussien latausasemista ja järjestelmistä tehtyihin selvityksiin Vantaalla ja ympäröivissä kunnissa.

Vantaan kaupungin arviot toteuttamismahdollisuuksista ovat kursivoidulla tekstillä.

Staattinen informaatio

HSL vastaa staattisen informaation asentamisesta ja kunnossapidosta. Palvelu tuotetaan yksityisellä urakoitsijalla 2016 toteutetun kilpailutuksen mukaisesti.

Sähköinen informaatio

HSL vastaa yhdessä kaupungin kanssa joukkoliikennettä koskevasta sähköisestä pysäkki-informaatiosta ja sen suunnittelusta pysäkeille, asemille ja terminaaleihin.

Vantaa vastaa näyttölaitteiden asennuksessa tarvittavien lupien ja laitteiden vaatiman sähköistyksen asennuksesta alueensa pysäkeillä, terminaaleissa ja muissa kohteissa.

HSL vastaa pysäkkien aikataulunäyttöjen hankinta-, käyttö- ja huoltokustannuksista sekä yhteisten järjestelmien ylläpidosta. HSL ei hanki näyttölaitteita julkisiin tiloihin, vaan tarjoaa sisällön esittämiseen teknisen ratkaisun, kuten esimerkiksi www-linkin tai rajapinnan.

Pysäkit, pysäkkikatokset, kääntöpaikat

Varaudutaan pysäkkien korjaamiseen ja uudisrakentamiseen tarpeen mukaan sekä linjastomuutoksista johtuen. Parannetaan mahdollisuuksien mukaan Hämeenlinnanväylän ja Vihdintien -linjastosuunnitelmassa esille tulevia pysäkkejä.

Lahdenväylän linjastosuunnitelman mukainen liikenne alkaa 2021. Koivukylän päätepysäkin on oltava liikennöitävässä kunnossa syysliikenteen 2021 alussa.

Pysäkkikatosten uusimista ja peruskunnostusta esitetään noin 15 pysäkillä. Yhden pysäkin kunnostuksen kustannusarvio on noin 20 000 euroa. Peruskunnostus kohdistuu muun muassa vanhojen huonokuntoisten katosten uusimiseen sekä joukkoliikenteen kannalta merkittävien kohteiden pysäkkiolosuhteiden parantamiseen. Pysäkkikatokset tulee varustella 800x1200 mm kokoisella julistepaikalla sekä asennuspaikalla HSL-standardin mukaista linjakilpikehikkoa varten.

Kaupunki varautuu vuoden 2021 aikana rakentamaan yhteensä noin 10-15 pysäkkikatosta. Osa katoksista on kokonaan uusia ja osa peruskorjauskohteita. Toteutettavat kohteet valitaan pysäkkien nousijamäärien perusteella huomioiden katosten tekniset toteuttamismahdollisuudet.

Hämeenlinnanväylän ja Vihdintien linjastosuunnitelman käyttöönotto edellyttää muun muassa Luhtitien jatkeen rakentamisesta, useiden keskeisten vaihtopaikkojen kehittämistä sekä tulevien runkolinjojen käyttöön jäävien pysäkkien parantamista. Kustannusarvioista riippuen näiden toteuttaminen saattaa vaikuttaa peruskunnostettavien pysäkkien määrään.

Pysäkkejä korjataan tarpeen vaatiessa. Koivukylän päätepysäkin parannukset on tarkoitus toteuttaa vuoden 2020 aikana ja lisäksi kaupunki tarkastaa Koivukylän aseman opastuksen toimivuuden. Infotaulu 800x1200 mm kokoiselle julisteelle sekä asennuspaikka linjakilpikohdalle kuuluvat Vantaan kaupungilla pysäkkikatosten hankintasopimuksen vaatimuksiin. HSL:n ohjeiden mukaisesti runkolinjojen pysäkeillä on katoksissa kaksi infotaulua, joten kaupunki varautuu myös erillisten infotaulujen hankintaan sekä niiden asentamiseen runkolinjojen pysäkeillä.

Terminaalit ja sähköbussiliikenne

Vantaan kaupungin tulee varautua sähköbussien latauslaitteiden rakentamiseen Myyrmäessä Raappavuorentien kääntöpaikalla, Tikkurilan ja lentoaseman terminaleissa sekä väliaikaisesti Aviapoliksessa. Raappavuorentien kääntöpaikka, lentoaseman terminäli sekä Aviapolis liittyvät nivelsähköbussiliikenteeseen. Tikkurilan bussiterminaalissa latauslaitteiden tarve riippuu Lahdenväylän linjastosuunnitelman mukaisen linjaston kilpailutuksen tuloksista.

Jatketaan Korson terminaalien suunnittelua yhteistyössä HSL:n kanssa. Varaudutaan suunnittelemaan yhteistyössä HSL:n kanssa Korson terminaalien rakentamisen aikaiset joukkoliikenteen poikkeusjärjestelyt.

HSL hankkii sähköbussien latauslaitteet palveluna, joka sisältää laitteiden toteutuksen ja ylläpidon usean vuoden sopimuksella. HSL on käynnistänyt kilpailutuksen keväällä 2020. Kaupungin toteutusvastuulla on eräitä latauslaitteiden apurakenteita kuten kaapelireitit, laitetilat ja kannatinrakenteet. Kaupunki suunnittelee latauslaitteiden toteutuksen yhdessä HSL:n kilpailuttaman palveluntuottajan kanssa vuoden 2020 aikana ja latauslaitteet toteutetaan vuonna 2021.

Kaupunki pitää HSL:n mukana Korson terminaalien suunnittelussa ja tarkastelee aikanaan myös terminaalien rakentamisen aikaisia joukkoliikenteen poikkeusjärjestelyjä HSL:n kanssa.

Runkolinjan 39 pikaparannustoimenpiteet 2021

Runkolinja 39 (Eira – Myyrmäki) aloittaa liikennöinnin syksyllä 2021, katu- ja pysäkki-infran tulee mahdollistaa linjan liikennöinti nivelsähköbusseilla. Esitetään toteutettavaksi runkolinjan päätepysäkkijärjestelyt Myyrmäessä, pysäkkien parannuksia runkolinjan ilmeen mukaiseksi ja vahvojen liikennevaloetuuksien toteuttamista.

Kaupunki varautuu toteuttamaan runkolinjan 39 parannustoimenpiteet niistä laadittavan toteutussuunnitelman mukaisesti, jotta linjan liikennöinti nivelsähköbusseilla on mahdollista syysliikenteen alussa 2021.

Runkolinjan latauslaitteet toteutetaan kohdassa ”Terminaalit ja sähköbussiliikenne” mainittujen periaatteiden mukaisesti.

Runkolinjan 570 liikennöinnin aloittamiseen liittyvät toimenpiteet

Runkolinja 570 (Mellunmäki – Tikkurila – Lentoasema) aloittaa liikennöinnin syksyllä 2021, katu- ja pysäkki-infran tulee mahdollistaa linjan liikennöinti nivelsähköbussilla. Esitetään runkolinjan 570 käyttöön jäävien pysäkkien parannuksia runkolinjan ilmeen mukaiseksi, mikäli niitä on vielä toteuttamatta. Lisäksi esitetään toteutettavaksi sähköbussien latauslaitteet lentoaseman terminaaliin sekä tarpeen vaatiessa tilapäiset, lentoaseman käyttöönottoon saakka käytettävät latauslaitteet Aviapolikseen.

Nivelsähköbussien vaatimat toimenpiteet runkolinjan 570 pysäkki-infraan on tarkoitus toteuttaa vuoden 2020 aikana. Mikäli toimenpiteitä siirtyy, niin kaupunki varautuu niiden toteuttamiseen vuoden 2021 aikana ennen runkolinjan liikennöinnin aloittamista. Lisäksi kaupunki hankkii runkolinjan 570 käyttöön jäävien pysäkkien katoksiin toiset infokaapit osana pysäkkien parantamista runkolinjan ilmeen mukaiseksi.

Runkolinjan latauslaitteet toteutetaan kohdassa ”Terminaalit ja sähköbussiliikenne” mainittujen periaatteiden mukaisesti.

Liittymät ja katuja järjestelyt sekä joukkoliikenteen sujuvoittaminen

Runkoverkon sujuvoittaminen on tarpeen useissa liittymissä. Liikennemäärien kasvu on aiheuttanut ajoaikojen pidentymistä joukkoliikenteen linjastossa, mikä nostaa liikennöintikustannuksia. Tutkitaan ja toteutetaan joukkoliikenteen liikennevaloetuisuuksia, bussikaistoja ja muita viivytyksiä vähentäviä parantamistoimenpiteitä aina muiden joukkoliikenteen reittien varrella tehtävien tie- ja katurakennustöiden yhteydessä.

Toimenpiteillä pyritään parantamaan joukkoliikenteen luotettavuutta ja näin vähentämään ajoaikojen kasvusta johtuvia kustannuksia. Lisäksi pyritään pysäkkien olosuhteiden parantamiseen joukkoliikenteen laatutason ylläpitämiseksi. Kaupunki suunnittelee ja toteuttaa toimenpiteet, mikäli tarkemmassa suunnittelussa ei ilmene ongelmia, jotka estäisivät parannustoimenpiteet tai tekisivät niistä kohtuuttoman kalliita.

Valo-ohjauksen kehittäminen paikannuksen perusteella

HSL on hankkinut ja asennuttanut paikannuslaitteet sopimusliikenteen busseihin. Paikannusta voidaan käyttää liikennevaloetuuksien toteuttamiseen.

Liikennevaloetuuksia tulee muokata ja lisätä muuttuneen linjaston mukaisiksi, kun tarvetta ilmenee.

Kaupunki on varautunut bussietuuksien käyttöönottoon uudistamalla runkolinjan 570 reitin liikennevalojen ohjauskojeet. Reitin etuuksia on pilotoitu yhdessä risteyksessä, mutta niiden laajempi käyttöönotto odottaa HSL:n etuusrajapinnan päivitystä, jonka odotetaan valmistuvan keväällä 2020. Kaupungin järjestelmä on täysin valmis etuuksien toteuttamista varten. HSL:n uusi etuusrajapinta mahdollistaa jatkossa etuuksien toteuttamisen ilman kalliita laiteinvestointeja, joten niitä toteutetaan jatkossa myös muihin kohteisiin. Toistaiseksi käyttöönottoa rajoittaa osittain vanhentunut ohjauskojeiden laitekanta. Kaupunki on käynnistänyt korvausinvestoinnin, jossa korvataan yhteensä 45 vanhentunutta ohjauskojetta vuosien 2021-2022 aikana ja samalla lisätään puuttuvat bussietuudet.

Kunnossapito

Varaudutaan tehostettuun talvikunnossapitoon joukkoliikenteen terminaalien, kääntöpaikkojen, väylien ja pysäkkien osalta. Jatketaan talvikunnossapidon yhteistyötä kaupungin, alueen liikenteenharjoittajien sekä HSL:n välillä.

Pysäkki- ja terminaalijärjestelyt ovat tärkeä osa matkustajan kokemaa joukkoliikennepalvelua. Niiden kunnossa- ja puhtaanapitoon esitetään varattavaksi tarpeelliset resurssit.

Solmu-projektin kehittämishankkeena suositellaan Lahdenväylän linjastosuunnitelmaan liittyvien juna-asemien ympäristöjen koordinoitua tehosiivousta syysliikenteen alkuun mennessä Vantaan kaupungin ja asemien ylläpitäjän yhteistyönä.

Kaupunki jatkaa joukkoliikennekatujen priorisointia kunnossapidossa.

Kuljettajien sosiaalityt

Toteutetaan Korson aseman läheisyyteen linja-autojen kuljettajille väliaikaiset taukotilat elokuuhun 2021 mennessä, jolloin Lahdenväylän linjastosuunnitelman mukainen liikenne alkaa.

Suunnitellaan Korson tulevan bussiterminaalin yhteyteen tarvittavan linja-autonkuljettajien taukotilan toteutustapa. Selvitetään taukotilan toteuttamismahdollisuudet vanhan asemarakennuksen tiloihin, integroituna uuteen rakennukseen terminaalin yhteyteen tai hajautettuna terminaalin läheisyyteen.

Varaudutaan hankkimaan tai rakentamaan Koivukylän päätepysäkille wc linja-autojen kuljettajille syksyksi 2021.

Aviakujan varren kaavoituksessa sekä suunnittelussa tulee huomioida Aviapoliksen linja-autojen kuljettajien uusien taukotilojen tarve nykyisten konttitalojen tilalle.

Vantaa ylläpitää käytössä olevia linja-autonkuljettajien sosiaalityloja.

Korson bussiterminaalin suunnittelun yhteydessä on todettu, että vanhaa asemarakennusta ei ole mahdollista käyttää kuljettajien sosiaalitylana. Terminaaliratkaisusta riippuen varaudutaan asemakaavoituksessa sekä jatkosuunnittelussa joko taukotilan integrointiin terminaalin viereen tulevaan uuteen rakennukseen tai toteuttamaan taukotila hajautettuna terminaalin läheisyyteen.

Kaupunki huomioi Aviapoliksen terminaalin suunnittelussa sekä alueen kaavoituksessa kuljettajien taukotilan tarpeen.

Yhteenveto

Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymä HSL esittää, että Vantaan kaupunki varaa vuodelle 2021 seuraavat määrärahat:

- staattisen ja sähköisen informaation hoitoon varattavat määrärahat sisältyvät hallintomenoihin, jotka jakautuvat kuntaosuuksien mukaisesti
- runkolinjojen, pysäkkien, pysäkkikatosten ja kääntöpaikkojen parantamistoimenpiteet 600 000 €
- terminaalit ja sähköbussiliikenne kustannusarvioiden mukaisesti
- liittymät, katujärjestelyt, liikennevaloetuuudet 100 000 €
- Solmu-projekti 100 000 €

- f) sosiaalityöjen järjestäminen ja ylläpito 350 000 € (budjetista)
- g) kuljettajien WC-tilojen rakentaminen 90 000 €

Alustavaa rakentamishjelmaa täydennetään vuosittain. HSL Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän tekee rakentamishjelmaan tarkennukset kullekin vuodelle talousarvion määrärahan mukaisesti.

HSL:n esitykset vuodelle 2021 ovat yhteensä 1 240 000 euroa. Kaupunki selvittää vuoden 2021 talousarvion ja taloussuunnitelmaesityksen laatimisen yhteydessä mahdollisuudet sisällyttää em. kohteet v. 2021 investointikehykseen. Kaupunginvaltuusto hyväksyy vuoden 2021 talousarvion ja vuosien 2021 - 2024 taloussuunnitelman syksyn 2020 aikana, jolloin em. määrärahat varmistuvat.

Tekninen lautakunta 22.4.2020 § 11

Kaupungininsinöörin esitys:

Päätetään

- a) merkitä tiedoksi HSL:n esitys Vantaan kaupungille joukkoliikenteen pienkohteiden rakentamisesta vuodelle 2021
- b) lähettää HSL:lle tiedoksi arviot pienkohteiden rakentamisesityksen toteuttamismahdollisuuksista vuodelle 2021.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Kadut ja puistot palvelualue ja tilakeskus

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

liikenneinsinööri Joonas Stenroth, puh. 050 302 9278 (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)